
Πρώτη Ημερίδα
για την Πληροφορική στην Πρωτοβάθμια:
η εμπειρία από τα σχολεία

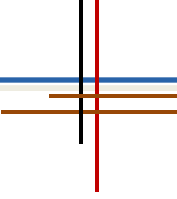

Παναγιώτα (Γιούλη) Παπαλεωνίδα

Συντονίστρια Εκπαιδευτικού Έργου ΠΕ86, 4^ο ΠΕΚΕΣ Αττικής

<https://blogs.sch.gr/ppapaleon/>

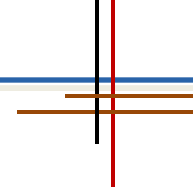

Η Πληροφορική και οι Πληροφορικοί στην Πρωτοβάθμια

Νέο (γνωστικό) αντικείμενο, νέος (εκπαιδευτικός) κλάδος

*Αναζητώντας τη σωστή τους θέση μέσα από
πειραματισμούς και παρερμηνείες!*

Σκέφθηκα την ημερίδα αυτή ως

μια πρώτη προσέγγιση της άγνωστης εν πολλοίς κοινότητας των πληροφορικών της πρωτοβάθμιας,

με τις ιδιαιτερότητες της θέσης και του ρόλου τους.

Μιας νεοσύστατης κοινότητας εκπαιδευτικών που υπηρετούν ένα καινούριο αντικείμενο

χωρίς σωρευμένη εμπειρία, εργαζόμενοι κατά κανόνα σε περισσότερα του ενός σχολεία,

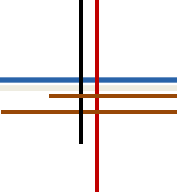
και που αισθάνονται συχνά μόνοι και αβοήθητοι...

Άγνωστοι ακόμα και σε εμάς τους ΣΕΕ ή παλαιότερα σχολικούς συμβούλους οι οποίοι κατά κανόνα έχουν εμπειρία μόνο από τη Δευτεροβάθμια.

Ανοιξαμε ένα σύνθετο ζήτημα που σιγοκαίει χωρίς να αγγίζεται και προχωρήσαμε -με όλες τις αδυναμίες και τους φόβους μας- **στη διοργάνωση της σημερινής ημερίδας.**

- **Αδυναμίες** διότι μπαίνουν στο τραπέζι **για πρώτη φορά** τα θέματα του αντικειμένου της πληροφορικής και των εκπαιδευτικών της πληροφορικής στα δημοτικά, και
- **Φόβους** διότι, δεν σας κρύβω ότι, πολλές φορές στην πορεία της διοργάνωσης αισθανθήκαμε να βαδίζουμε σε **τεντωμένο σκοινί** με τον κίνδυνο να πέσουμε στην αγκαλιά του **συντεχνιασμού** από τη μια ή της **αποσιώπησης** από την άλλη.

**Αρνηθήκαμε και τα δύο
και τολμήσαμε να προχωρήσουμε!**

-
- Δόθηκε ο λόγος σε ανθρώπους **με εμπειρία στο χώρο και διάθεση να συνεργαστούν σκληρά, να συλλογιστούν για να τοποθετήσουν όψεις του ζητήματος που μας απασχολεί,**
ως αφετηρία περαιτέρω διεργασιών μεταξύ των πρωταγωνιστών της εκπαιδευτικής πράξης στα δημοτικά.
  - Αποφασίσαμε αρχικά να είμαστε μεταξύ μας,
όχι απέναντι σε άλλους ή γιατί μπορούμε να τα καταφέρουμε μόνοι, δεν τρέφουμε ψευδαισθήσεις,
αλλά για να δώσουμε το χώρο και το χρόνο σε διαδικασίες οριοθέτησης – προσδιορισμού ταυτότητας.

**Η κουλτούρα που διαμορφώνεται στο σχολείο και
η δυναμική στο σύλλογο διδασκόντων,**

**ταυτόχρονα με τη δική μας επαγγελματική
ωριμότητα,**

είναι αυτά που θα δώσουν

τελικά τις απαντήσεις σε πολλά από τα θέματα που
μας απασχολούν.

Η πληροφορική

- **είναι μια σχετικά νέα επιστήμη**, πανεπιστημιακός κλάδος εμφανίστηκε τελευταίες δεκαετίες (στην Ελλάδα τα πρώτα πανεπιστημιακά τμήματα αρχές της δεκαετίας του 1980) στο σημείο σύγκλισης διαφόρων τεχνολογιών και επιστημών (ηλεκτρονικής, μαθηματικών, φυσικής κλπ).
- **Αποτελεί μεθοδολογικό εργαλείο** στην υπηρεσία διαφόρων επιστημών, αλλά και **γνωστικό εργαλείο** για την ανάπτυξη δεξιοτήτων υψηλού επιπέδου.

Η πληροφορική

Στο εκπαιδευτικό σύστημα η πληροφορική εμφανίζεται ταυτόχρονα:

- ως αντικείμενο που ανήκει σε ένα επιστημονικό πεδίο με τις ιδιαίτερες έννοιές του
- και ως εργαλείο που συμβάλλει στην επίλυση προβλημάτων σε άλλους χώρους.

Εισαγωγή στην εκπαίδευση

Οι προσπάθειες για εισαγωγή και ένταξη της πληροφορικής στην εκπαίδευση ξεκίνησαν τη δεκαετία του 1970 και εντάθηκαν με την εμφάνιση των προσωπικών υπολογιστών (δεκαετία του 1980).

Στην ελληνική εκπαίδευση:

- ξεκίνησε από τα Ενιαία Πολυκλαδικά Λύκεια (ΕΠΛ) και τα Τεχνικά Επαγγελματικά Λύκεια (ΤΕΛ) το 1984 και 1985 αντίστοιχα.
- από το 1992 εισάγεται σταδιακά στα Γυμνάσια.
- το 1997 στο Ενιαίο Λύκειο, ενώ...

Εισαγωγή στην εκπαίδευση

- Στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση εφαρμόζεται το 2003 ενδεικτικό πρόγραμμα σπουδών στο πλαίσιο του ολοήμερου Δημοτικού σχολείου με ωρομίσθιους καθηγητές.
- Μετατάξεις το 2013 χωρίς οργανικές θέσεις.
- Το 2018 δημιουργούνται οργανικές θέσεις κι έτσι...

Η Πληροφορική εγκαθίσταται στα Δημοτικά σχολεία!

Δεν έγινε με συστηματικότητα

Η εισαγωγή της πληροφορικής στην εκπαίδευση

- το επίπεδο από το οποίο αρχίζει να διδάσκεται
- το περιεχόμενο σπουδών
- οι μέθοδοι και τα μέσα διδασκαλίας,
- η εξασφάλιση της συνέχειας και της συμπληρωματικότητας στα προγράμματα σπουδών

δεν έγινε με συστηματικότητα, ούτε είχε ως βάση τον παιδαγωγικό και διδακτικό προβληματισμό.

Δεν έγινε με συστηματικότητα

ο Βασίλης Κόμης στο βιβλίο του

Εισαγωγή στη Διδακτική της Πληροφορικής αναφέρει ότι:

έγινε πρωτίστως «με κριτήρια που ικανοποιούσαν **κοινωνικές και οικονομικές πιέσεις** σχετικά με την **πληροφοριοποίηση** του σχολείου και του εκπαιδευτικού συστήματος γενικότερα, **στο πλαίσιο της λεγόμενης κοινωνίας της πληροφορίας**».

Η πληροφορική ως γνωστικό αντικείμενο

Παρουσιάζει σημαντικές ιδιαιτερότητες σε σχέση με άλλα:

- αφενός **διότι** πρόκειται για μια **νέα επιστήμη**, οπότε είναι δύσκολο να προσδιοριστεί **τι** πρέπει να διδαχθεί, με ποια **μέθοδο**, με ποια **μέσα** και για ποιο **σκοπό** -στις διαφορετικές βαθμίδες και κατευθύνσεις,
- και αφετέρου **διότι** βασίζεται σε μια **σύνθετη και διαρκώς εξελισσόμενη τεχνολογική υπόσταση**, **το πληροφορικό μέσο** (υλικό και λογισμικό), τον υπολογιστή.

Η πληροφορική ως γνωστικό αντικείμενο

Η δραστηριότητα του μαθητή

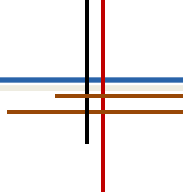
είτε χρησιμοποιεί ένα έτοιμο πρόγραμμα,
είτε δημιουργεί κάποιο δικό του,

διαμεσολαβείται από το πληροφορικό μέσο

το οποίο είτε είναι παρόν,

είτε υπονοείται και πρέπει να ληφθεί υπόψη,
όπως συμβαίνει κατά τη διαδικασία του
προγραμματισμού υπολογιστών.

Οι εκπαιδευτικοί πληροφορικής

Παρουσιάζουν επίσης σημαντικές ιδιαιτερότητες σε σχέση με άλλες ειδικότητες, ακριβώς λόγω του «νεαρού της ηλικίας» της επιστήμης αυτής.

- Ανυπαρξία αμιγών τμημάτων πληροφορικής στην Ελλάδα μέχρι τις αρχές της δεκαετίας του 1980.
- Στελέχωση της εκπαίδευσης με απόφοιτους, κατά κύριο λόγο, Φυσικομαθητικής και Πολυτεχνείου με υψηλό ποσοστό μεταπτυχιακών σπουδών¹.
- Από το 1992 διορίζονται πλέον απόφοιτοι τμημάτων Πληροφορικής.

¹Από το Ερωτηματολόγιο Γνωριμίας με εκπαιδευτικούς πληροφορικής της Δ' Αθήνας προέκυψε ότι το 66% έχει σπουδές επιπλέον του βασικού πτυχίου, το δε 55% μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών.

Οι εκπαιδευτικοί πληροφορικής

Υπηρετώντας μια **απαιτητική ειδικότητα** η οποία εξελίσσεται με ραγδαίους ρυθμούς, χωρίς να υπάρχει συσσωρευμένη εμπειρία διδασκαλίας και χωρίς την απαιτούμενη στήριξη από το κράτος, **επιμορφώνονται στο μεγαλύτερο μέρος με δική τους πρωτοβουλία,**

και προσπαθούν με κάθε πρόσφορο μέσο **να καλύψουν τα κενά σε εκπαιδευτικό υλικό και εργαστηριακό εξοπλισμό προκειμένου να διδάξουν όσο το δυνατόν πιο αποτελεσματικά.**

Οι εκπαιδευτικοί πληροφορικής

Η έλλειψη επιμόρφωσης στο πεδίο της παιδαγωγικής, διδακτικής, κοινωνιολογίας και ψυχολογίας κατά τη διάρκεια της θητείας όλων των καθηγητών στην εκπαίδευση,

οδήγησε και εξακολουθεί να οδηγεί σε μία ποικιλία προσεγγίσεων και στάσεων σχετικά με τη διδασκαλία των διαφόρων αντικειμένων.

Η σημερινή ημερίδα

- αποτελεί καρπό επίπονης, επίμονης και υπομονετικής συνεργασίας
- μέσα από τακτικές πολύωρες τηλεδιασκέψεις το δύσκολο τρίμηνο του εγκλεισμού (Νοέμβρη – Γενάρη) με συναδέλφους πληροφορικής στην πρωτοβάθμια που ανταποκρίθηκαν στην πρόσκληση που απηύθυνα στις 24.10.20 στην ομάδα αλληλογραφίας μας:
την κα Βασιλική Κάζη και τους κυρίους Κωνσταντίνο Ορκόπουλο και Παύλο Δράκο
ομάδα διοργάνωσης της σημερινής ημερίδας

Η σημερινή ημερίδα

- Η ανέλπιστη συνεργασία και υποστήριξη του Συμβούλου Πληροφορικής στο ΙΕΠ κ. Σαλπασαράνη, -ο οποίος μέχρι πρόσφατα υπηρετούσε ως εκπαιδευτικός πληροφορικής σε Δημοτικά Σχολεία και αποδέχθηκε με μεγάλη χαρά την πρόσκλησή μου- υπήρξε προωθητικός παράγοντας για την υλοποίηση της σημερινής ημερίδας!!

Η σημερινή ημερίδα

Η πορεία μας ήταν δύσκολη διότι
δεν υπήρχε προηγούμενο πάτημα.

- ❖ Αναζητήσαμε ψηλαφώντας πάνω σε ακανθώδες έδαφος,
αφενός την καταγραφή - αποτύπωση της υπάρχουσας κατάστασης
και αφετέρου το μέλλον που θα μπορούσε να προκύψει, την προοπτική!
-το θετικό και ελπιδοφόρο!

Η σημερινή ημερίδα

Φάνηκε να υπάρχουν σωρευμένα **παράπονα**, **θυμός** ή και **απογοήτευση** ακόμα από τους **όρους εργασίας** και τις **παρερμηνείες** ως προς το ρόλο και το αντικείμενό μας,

αλλά και **επιφυλάξεις ταυτόχρονα** ως προς τις δυνατότητες **να προσφέρουμε ουσιαστικά** στους μικρούς μαθητές μας και **να ενταχθούμε ισότιμα** στη σχολική κοινότητα.

Δεν θελήσαμε να τα αποσιωπήσουμε αλλά ούτε και να μείνουμε στο παράπονο...

**πολλά από τα προβλήματα αποτελούν φυσική
απόρροια των όρων και των συνθηκών εργασίας**

Για παράδειγμα:

- **Ο εκπαιδευτικός που μεταφέρεται από σχολείο σε σχολείο**
  - **και διδάσκει σε εκατοντάδες μαθητών**
  - **οι οποίοι εναλλάσσονται κάθε ώρα**
- δεν μπορεί να είναι πουθενά ολόκληρος!**

Αυτός που μοιράζεται δεν μπορεί να είναι ολόκληρος

Η προσωρινότητα και η περιπλάνηση είναι λογικό να υπονομεύουν:

- την ουσιαστική και ισότιμη ένταξη στη σχολική κοινότητα,
- το χτίσιμο των αναγκαίων σταθερών σχέσεων με συναδέλφους και μαθητές, αλλά και
- τη συνέχεια στη διδασκαλία του γνωστικού αντικειμένου (δεδομένων μάλιστα των βαθμών ελευθερίας και ευελιξίας που παρέχει ένα σχετικά ευρύ και ανοικτό πρόγραμμα σπουδών).

Τα θεμέλια κοινότητας εκπαιδευτικών που συνομιλεί

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Χαιρόμαστε που είστε κοντά μας σήμερα! Που βρήκε ανταπόκριση η πρωτοβουλία μας. Άγγιξε ανάγκες!

Και ευχόμαστε η σημερινή ημέρα να βάλει τα θεμέλια μιας κοινότητας εκπαιδευτικών που θα συνομιλεί και θα συνεργάζεται ισότιμα -με φυσικό τρόπο, χωρίς φόβο, καχυποψία και στεγανά!

Επιδιώκουμε να ανοίξει η συζήτηση και να συνεχιστεί με σταθερότητα, γιατί κανείς δεν γνωρίζει καλύτερα από εσάς -τους εκπαιδευτικούς της πράξης και της τάξης- τις ανάγκες και τις δυνατότητες της θέσης σας.

Να δημιουργηθεί σταδιακά η αίσθηση της ομάδας

Μιας ομάδας μέσα σε μια σχολική κοινότητα που **εργάζεται και συνεργάζεται** προς όφελος παιδαγωγικό, γνωστικό και ψυχοκοινωνικό των μικρών μαθητών του Δημοτικού Σχολείου.

Αντίθετα στο ρεύμα;

Δύσκολο; Ναι!

- γιατί πηγαίνει αντίθετα στο ρεύμα του ατομισμού, του ανταγωνισμού, της κατηγοριοποίησης...
- γιατί η κουλτούρα της ισότιμης συνεργασίας δεν είναι επαρκώς καλλιεργημένη
- γιατί τα στερεότυπα και η καχυποψία συχνά προπορεύονται (και εμποδίζουν – φράζουν το δρόμο)
- γιατί τα στεγανά δίνουν μια ψευδαίσθηση ασφάλειας
- πολλά τα γιατί!

Επιθυμούμε η ημερίδα μας να είναι μόνο η αρχή

Η βάση, το θεμέλιο για τη δημιουργία ομάδων τακτικής επικοινωνίας και συνεργασίας σε ζητήματα κοινού ενδιαφέροντος που θα ενδυναμώσουν τους εκπαιδευτικούς και θα αναδείξουν όμορφες πρακτικές, προς όφελος των μαθητών και βελτίωση της ζωής στο σχολείο.

Οι τοποθετήσεις των συναδέλφων για:

- Το μονόωρο απαιτητικό μάθημα των ΤΠΕ, κ. Παύλος Δράκος από το 1^ο - 4^ο Δ.Σ. Καλλιθέας
- Το ρόλο του εκπαιδευτικού πληροφορικής, την ένταξη στη σχολική κοινότητα, τις σχέσεις και τις συνεργασίες που διαμορφώνονται, κα Βασιλική Κάζη από το 5^ο- 9^ο Δ.Σ. Αλίμου και για
- Τα ξεκάθαρα όρια ισοτιμίας της Πληροφορικής στο Δημοτικό, κ. Κωνσταντίνος Ορκόπουλος από το 23^ο- 8^ο Δ.Σ. Καλλιθέας καθώς και
- η αρχική τοποθέτηση του κ. Σαλπασαράνη, εκπαιδευτικού Πληροφορικής και Συμβούλου στο ΙΕΠ για το γνωστικό αντικείμενο της Πληροφορικής στο Δημοτικό ανά ηλικιακή ομάδα,

Ελπίζουμε να καλύψουν

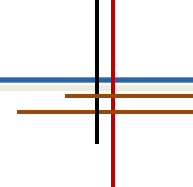
πολλές διαφορετικές και αλληλο-εμπλεκόμενες **πτυχές**
του ζητήματος που μας απασχολεί

και να πυροδοτήσουν γόνιμη συζήτηση που θα
οδηγήσει σε **μονιμότερες συνεργασίες**.

Το επόμενο ραντεβού θα δοθεί σήμερα!

Και η επόμενη ημερίδα θα είναι δική σας,

**θα προέλθει από εσάς και τις ομάδες που θα
δημιουργήσετε!!**

**Καλώς ορίσατε και
Καλή συνέχεια στην ημερίδα μας!**

Κλείσιμο

*Με λογισμό και μ' όνειρο

Αισθάνομαι υπερήφανη που φτάσαμε στη σημερινή μέρα* και θέλω να πιστεύω ότι προσέφερε, προσέθεσε κάτι στο νου και την καρδιά των ανθρώπων που βρέθηκαν κοντά μας.

Αισθάνομαι υπερήφανη για τους συναδέλφους εκπαιδευτικούς που συνεργάστηκαν για τη διοργάνωσή της, που με ακολούθησαν στην κοπιαστική διαδρομή επεξεργασιών, στοχασμών και αναστοχασμών και άντεξαν μέχρι τέλους!

Με λογισμό και μ' όνειρο

Πού στοχεύαμε;

Να μείνουμε στη γκρίνια, το παράπονο και να εγκλωβιστούμε μέσα σ' αυτά,

ή να απελευθερώσουμε το πνεύμα και τις δυνάμεις μας για κάτι πιο κοντά σ' αυτό που ονειρευόμαστε και έχουμε ανάγκη;

❖ **Στοχεύσαμε στην** επικοινωνία, το μοίρασμα και τη συνεργασία, **την** αίσθηση της ομάδας.

Το αντίδοτο στη μοναξιά και τον ανταγωνισμό!

Με λογισμό και μ' όνειρο

Καταφέραμε μέσα από την πρωτόγνωρη δυσκολία του εγκλεισμού, μέσα από τις ομάδες υποστήριξης της εξαΕΕ, των σχολείων και του ΠΕΚΕΣ*, μέσα από τηλεδιασκέψεις και συνεργασίες, πέραν των άλλων, να φέρουμε στο προσκήνιο το μάθημα της πληροφορικής στο Δημοτικό με τα πρώτα μαθήματα για την εκπαιδευτική τηλεόραση, από συνάδελφο της Ομάδας του 4^{ου} ΠΕΚΕΣ Αττικής.

Καταφέραμε παράλληλα να χτίσουμε κάτι πολύτιμο που θα μείνει, κάτι δικό μας!

Τις σχέσεις και το έργο μας.

Έτσι, σήμερα βρίσκονται κοντά μας και μας στηρίζουν μέλη της Ομάδας Υποστήριξης του ΠΕΚΕΣ που συνεργαζόμαστε στενά και ακούραστα επί ένα χρόνο και τους ευχαριστώ θερμά!

* που στελεχώθηκαν κυρίως από εκπαιδευτικούς πληροφορικής, ελλείπει θεσμικής τεχνικής υποστήριξης (από κατάλληλα στελεχωμένο φορέα)

Με λογισμό και μ' όνειρο

Δεν είναι εύκολο να υποστηρίξουμε αυτό που πιστεύουμε, να χτίζουμε αυτό που επιθυμούμε.

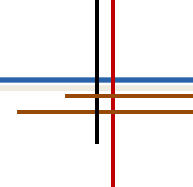
Οι ομάδες και η συνεργασία είναι ένας δρόμος,

θα έλεγα

ο πιο ανθρώπινος και ο πιο αξιόπιστος παράλληλα,

ένας δρόμος με προοπτική!

και είναι ο δρόμος που προκρίναμε, προτείνουμε και ευχόμαστε να αποδώσει...

**Σας ευχαριστούμε για την παρουσία σας,
που πρόσθεσε αξία στην προσπάθειά μας.**

Σας ευχόμαστε:

Καλή χρονιά,

καλή συνέχεια στο δύσκολο έργο σας

και εις το επανιδείν!